

Interview scriba van de Protestantse kerk, ds. René de Reuver.

Wat geeft het leven zin, wat maakt het leven goed? Het is een vraag die volop speelt in de samenleving, signaleert scriba René de Reuver. "Nederland is een van de meest welvarende landen ter wereld, maar welvaart garandeert geen goed leven. Dat zien we in deze crisis: welvaart kan verdampen, werk kan wegvallen, gezondheid kan afbrokkelen. Het coronavirus bedreigt ons allemaal."

Najaar 2019 verscheen het boek *De zin van het leven* waarin journalist Fokke Obbema met veertig prominente Nederlanders in gesprek gaat over belangrijke levensvragen. De Reuver: "De rode draad daarin is: het samenleven met anderen, met mensen die je lief zijn, geeft zin. Het geeft zin om er voor elkaar te zijn. Nu we de pijn ervaren van elkaar niet nabij kunnen zijn, beseffen we maar al te goed hoe waar dit is. Tegelijkertijd voegt het christelijke perspectief nog iets toe: in die ander komt iets van God naar je toe. En niet alleen in de ander die je graag mag of die dezelfde hobby's heeft, maar ook in de ander die een beroep op je doet, of in de ander die je stoort."

Ander kader

Wat heeft de kerk te zeggen over het goede leven? De Reuver: "We moeten niet uitstralen dat wij - net wat meer dan anderen - wel weten wat het goede leven is. Dat is niet zo: er wordt al eeuwenlang door allerlei mensen over nagedacht. Maar wat je vanuit het geloof wel kunt zeggen, is dat het goede leven ook alles met God te maken heeft. Hij maakt het leven goed. Niet in de zin van succesvol of moreel beter, maar je leven - met alle vreugde en verdriet - wordt in een ander kader gezet. Het licht van God, het licht van vergeving, valt over jouw leven.

Het goede heeft te maken met het geloof dat God goed is en dat de toekomst aan Hem is. Theologisch wordt wel eens gezegd: we moeten het leven bezien vanuit het einde der tijden, het *eschaton*, waarin God koning is over het hele leven. Dat licht valt al naar ons toe, en dat maakt het leven goed. Natuurlijk zijn er zorgen, maar dat is niet het laatste antwoord." Aan dat perspectief moet de kerk proberen woorden te geven, juist ook in tijden van crisis. "Rituelen kunnen daarbij een rol vervullen. Het aansteken van een kaars bijvoorbeeld. Daarmee stel je je open voor een andere dimensie: het licht dat een kaars verspreidt, symboliseert dat God in ons midden is."

Weg van de navolging

Het thema 'het goede leven' doet De Reuver denken aan het verhaal uit Lucas 18, over de rijke jongeling. "Hij vraagt Jezus: 'Meester, wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven?' Jezus verwijst vervolgens naar God en naar de tien geboden: niet stelen, geen overspel, niet liegen, je vader en moeder eren ... Maar dat doet de jongeling allemaal al. Dan grijpt Jezus dieper. Hij zegt: verkoop alles wat je hebt en volg mij. Ik leg dat zo uit: er is niks mis met het hebben van geld en goed, maar als het je verhindert om je leven toe te wijden aan God en Jezus te volgen, dan is dat keurige leven helemaal niet zo goed. Dan volg je de geboden enkel als religieuze plicht of als een manier om te scoren." De weg van de navolging begint niet bij een exact recept, maar bij vrijheid en overgave. "Vanuit die vrijheid kun je vervolgens verantwoordelijkheid nemen voor je levenskeuzes. Je afvragen: wat vraagt God van mij?"